

Смерть у хмарах

Під час перельоту з Парижа до Кройдона на борту літака «Прометей» стається прикра пригода. Одну з пасажирок, мадам Жизель, знаходять мертвою. І це за кілька хвилин до посадки... У смерті жінки начебто винна оса, що випадково потрапила у салон. Але детектив Пуаро, який летів тим самим рейсом, вважає інакше.

Agatha Christie

АГАТА КРИСТІ

ЛЕГЕНДАРНИЙ ПУАРО

СМЕРТЬ
У ХМАРАХ

Agatha Christie®

ЛЕГЕНДАРНИЙ ПУАРО

AGATHA CHRISTIE

DEATH
IN THE CLOUDS

A Novel

HARPER

АҒАТА КРІСТІ

СМЕРТЬ У ХМАРАХ

Роман

ХАРКІВ **2020** **КЛУБ**
СІМЕЙНОГО
ДОЗВІЛЛЯ

Книжковий Клуб «Клуб Сімейного Дозвілля»
2020

ISBN 978-617-12-8143-1 (epub)

Жодну з частин цього видання не можна копіювати або відтворювати в будь-якій формі без письмового дозволу видавництва

Електронна версія зроблена за виданням:

Перекладено за виданням:
Christie A. Death in the Clouds : A Novel / Agatha Christie. — London : HarperCollins, 2015. —
272 p.
www.agathachristie.com

Переклад з англійської *Антоніни Ящук*

Дизайнер обкладинки *Євген Вдовиченко*

Крісті А.

К82 Смерть у хмарах : роман / Агата Крісті ; пер. з англ. А. Ящук. — Харків : Книжковий Клуб «Клуб Сімейного Дозвілля», 2020. — 288 с. — (Серія «Легендарний Пуаро», ISBN 978-617-12-6900-2)

ISBN 978-617-12-8085-4

ISBN 978-0-00-812953-8 (англ.)

Під час перельоту з Парижа до Кройдона на борту літака «Прометей» стається прикра пригода. Одну з пасажирок, мадам Жизель, знаходять мертвою. І це за кілька хвилин до посадки... У смерті жінки начебто винна оса, що випадково потрапила у салон. Але детектив Пуаро, який летів тим самим рейсом, вважає інакше.

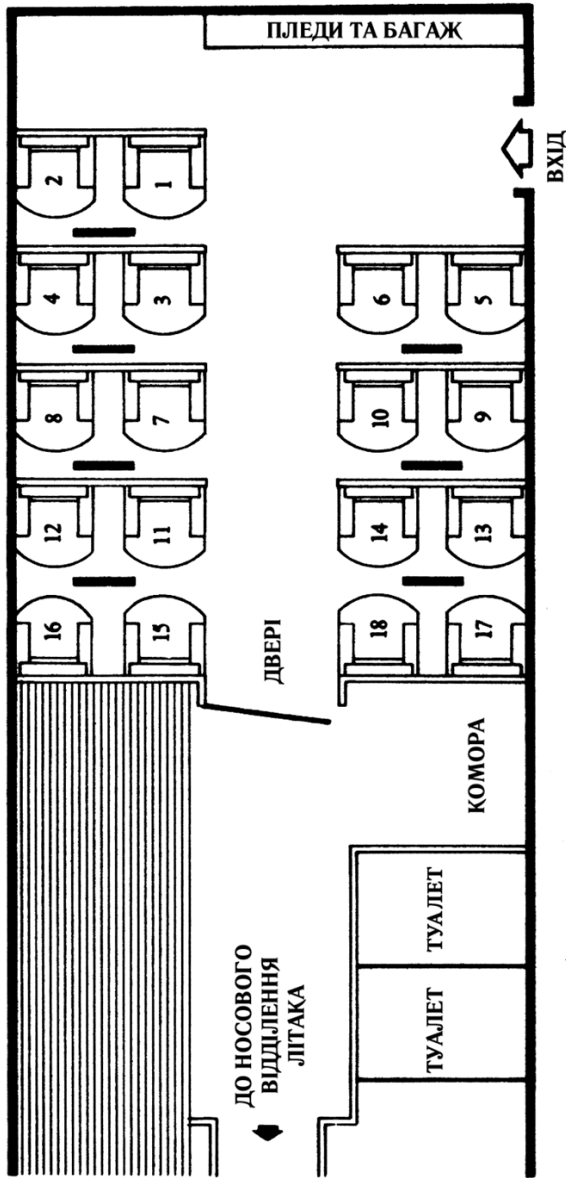
УДК 821.111

AGATHA CHRISTIE, POIROT and the Agatha Christie Signature are registered trade marks of Agatha Christie Limited in the UK and elsewhere. All rights reserved.
Death in the Clouds © 1935 Agatha Christie Limited. All rights reserved
Translation entitled «Смерть у хмарах» © 2020 Agatha Christie Limited. All rights reserved

© Nemiro Ltd, видання українською мовою, 2020

© Книжковий Клуб «Клуб Сімейного Дозвілля», художнє оформлення, 2020

ПЛАН ХВОСТОВОГО ВІДДІЛЕННЯ ЛІТАКА «ПРОМЕТЕЙ»

Пасажири

Місце

- 2 Мадам Жизель
- 4 Джеймс Райдер
- 5 Мсьє Арман Дюпон
- 6 Мсьє Жан Дюпон
- 8 Деніел Кленсі
- 9 Еркюль Пуаро
- 10 Доктор Браянт
- 12 Норман Гейл
- 13 Графиня Горберзька
- 16 Джейн Грей
- 17 Її світлість Венеція Керр

Розділ перший. Із Парижа до Кройдона

По гарячому, розпеченому вересневим сонцем аеродрому Ле-Бурже до авіалайнера «Прометей» підходили пасажери. Літак мав вирушити до Кройдона за кілька хвилин.

Джейн Грей майже останньою зайшла в салон і сіла на своє місце № 16. Деякі пасажери вже пройшли через центральні двері повз коморухню і дві туалетні кімнатки у носову частину літака. Більшість місць уже були зайняті. На кріслах через прохід від Джейн чулася жвава розмова — найвиразніше звучав верескливий жіночий голос. Дівчина ледь помітно скривилася. Надто добре знала вона такі голоси.

— Господи... Неймовірно... Я й гадки не мала... Де, ви кажете? Жуан-ле-Пен? О так. Ні... Ле-Піне? Еге ж, така сама діра... Ну, звісно, давайте сядемо разом. Ах, не можна? А хто... Ага, вже бачу...

Зазвучав увічливий чоловічий голос, який, безперечно, належав іноземцеві:

— Із превеликим задоволенням, мадам.

Кинувши швидкий погляд, Джейн побачила немолодого чоловічка з пишними вусами і яйцеподібною головою. Той обережно пробирався від місця через прохід навпроти Джейн. Дівчина ледь повернула голову і крадькома глянула на двох жінок, чия несподівана зустріч спонукала чемного незнайомця пересісти. Вона сама щойно приїхала з Ле-Піне, тому згадка про цю місцевість її зацікавила.

Одну з цих жінок Джейн дуже добре пам'ятала — у голові закарбувався її образ: за столом для гри в баккара¹ вона то нервово стискала перед собою пухкенькі ручки, то розводила їх, а її акуратне — як у порцелянової ляльки — обличчя блідло й червоніло. Джейн спробувала видобути з пам'яті ім'я жінки. Хтось зі знайомих називав його, розказуючи про неї: «Це дружина пера, ага, але не справжня леді: колись вона танцювала в кордебалеті чи щось таке».

У голосі знайомої звучала зневага. То, мабуть, Мейзі говорила, елітна масажистка, яка вміла «знімати з тіла тягар утоми».

А от друга жінка, подумалося Джейн, була якраз «справжня» леді. Обличчя «коняче, але шляхетне», як вона для себе визначила. Утім, дівчина тут же й забула про двох паній, задивившись у вікно на аеродром Ле-Бурже. Там стояло кілька літаків — один із них скидався на велетенську металеву стоногу.

Дівчина вперто не дивилася тільки в одне місце — на крісло, що стояло просто навпроти неї. Там сидів молодий чоловік.

На ньому був ніжно-блакитний светр — а от вище светра Джейн погляду не підводила. Бо якби дозволила собі це зробити, то могла б випадково зустрітися очима з молодиком — а цього робити аж ніяк не годилося!

Механіки закричали щось французькою, і мотор заревів, потім стих, заревів знову... З-під коліс прибрали підпори, й аероплан рушив.

Джейн затамувала подих. Це був лише другий у її житті політ, і вона з захватом й острахом спостерігала за рухом машини. Здається... Здається, вони зараз в'їдуть у той паркан... Аж ні, аероплан відірвався від землі, злетів вище, вище, розвернувся — і от Ле-Бурже залишився далеко внизу.

Це був денний рейс до Кройдона. Крім двох пілотів і двох стюардів, на борту літака цього разу розмістився двадцять один пасажир: десятеро людей сиділо в носовому відділенні й одинадцятьоро — у хвостовому. Гул моторів ретельно заглушили — навіть не було потреби встромляти у вуха вату. А втім, для розмов у салоні було занадто шумно. Натомість можна було мовчки поміркувати.

Тож поки літак прямував над Францією до Ла-Маншу, пасажири у хвостовому відділенні снували думки — кожен свої.

Джейн Грей думала: «Я не дивитимусь на нього... Не дивитимусь... Краще не треба. Споглядатиму краєвиди за вікном і поміркую собі. Треба вибрати, про що міркувати. Це буде правильно. Я буду спокійна. Почну з самого початку і буду міркувати до самого кінця».

Силою волі Джейн почала думати про «початок», як вона сама його назвала: купівлю лотерейних квитків «Айріш Свіп»². Марнотратство, звісно, але ж скільки приємного хвилювання.

Смішки і кпини від п'ятох дівчат, із якими Джейн працювала в перукарні.

— То на що ти витратиш гроші, як виграєш?

— О, я вже знаю.

Плани, повітряні замки, усе без справжньої цінності.

І що ж? Джек-пот вона не зірвала, але сотню фунтів виграла.

Сотню фунтів.

— Раджу тобі половину витратити, а половину відкласти на чорний день. Гроші зайві не бувають.

— А я б на твоєму місці купила собі шубку — таку модну, першокласну.

— Та ні, найкращий варіант — поїхати в круїз!

Якусь мить Джейн готова була піддатися спокусі вирушити в круїз — але зрештою таки зробила те, про що мріяла від самого початку. Тиждень у французьких Альпах, біля підніжжя гори Ле-Піне. Серед її клієток багато хто збирався туди поїхати або щойно звідти повернувся. І поки прудкі пальчики Джейн перебирали чужі кучері, а її м'які уста виспівували звичні фрази («Подивимося, як тримається ваша завивка, мадам», «О, якого чудового відтінку ваше волосся, мадам», «Чудове було літо, правда ж, мадам?»), дівчина потай думала: «Чому, чорт забирай, я не можу з'їздити на Ле-Піне?» І от тепер вона могла.

Підібрати відповідний одяг було неважко. Джейн була однією з тих лондонських дівчат, які, працюючи в престижних закладах, уміють за смішні гроші роздобути наймодніші речі. А нігті, макіяж і зачіска в неї були бездоганні.

Джейн поїхала на Ле-Піне.

І от тепер — як сталося, що десять днів відпочинку на Ле-Піне звелися тепер у її думках до одного-єдиного дивного випадку?

Випадку за гральним столом. Джейн виділяла на кожен вечір невелику суму, щоб потішити себе азартною грою. Але більше, ніж планувала, ніколи не витрачала. Кажуть, що новачкам щастить, але Джейн якраз не щастило. І от на четвертий вечір за рулеткою дівчина готувалася зробити останню ставку. Досі вона обережно ставила на кольорові чи на якусь дюжину — трохи виграла, але більше програла. І тепер вагалася, стискаючи в кулаці гроші.

Ніхто досі не поставив на два номери — п'ять і шість. Може, їй спробувати щастя з одним із них? Який обрати? П'ятірку чи шістку? Що підкаже інтуїція?

П'ятірка — зараз випаде вона. М'ячик закрутився на барабані. Джейн простягнула руку. Поставила на шістку.

І саме вчасно. Інший гравець навпроти теж у цю мить зробив ставку: на п'ятірку.

— *Rien ne va plus*³, — сказав круп'є.

М'ячик застукотів по барабану і спинився.

— *Le numéro cinq, rouge, impair, manque*⁴.

Джейн мало не скрикнула з досади. Круп'є згріб ставки і приготувався віддати їх переможцеві. Чоловік, який стояв навпроти Джейн, спокійно мовив до неї:

— Чому не забираєте свій виграш?

— Мій?

— Ваш.

— Але ж я поставила на шість.

— Аж ніяк. Це я поставив на шість, а ви — на п'ять.

Він усміхнувся — дуже привітно. Білі зуби на засмаглому, аж коричневому, обличчі. Блакитні очі, коротке кучеряве волосся.

Досі не вірячи своїй удачі, Джейн забрала виграш. Невже це правда? Може, спантеличено подумала дівчина, вона і справді поставила на п'ятірку? Із сумнівом глянула на незнайомця, а той спокійно всміхнувся у відповідь.

— Усе правильно, — мовив він. — Не забереш вчасно виграш — його заGREбуть чужі руки. Старий фокус.

Чоловік привітно кивнув і пішов геть. Дуже благородно з його боку, а то Джейн могла б подумати, що він віддав їй свій виграш, щоб познайомитися. Але той чоловік не був схожий на ловеласа. Він був добрий... (І в цю мить сидить навпроти.)

А тепер усе позаду. Гроші витрачено, два останні дні (не надто захопливі) прожито в Парижі, і от вона летить додому.

Що тепер?

— Стоп, — сказала собі Джейн. — Немає чого думати, що буде далі. Від таких думок самі нерви.

Дві жінки раптом замовкли.

Джейн глянула на них через прохід. Пані з порцеляновим обличчям застогнала, розглядаючи свій зламаний ніготь. Подзвонила, і до неї негайно підскочив стюард у білосніжному костюмі.

— Покличте сюди мою камеристку. Вона в іншому відділенні.

— Гаразд, міледі.

Шанобливий і меткий стюард зник, а за мить підійшла молода темноволоса французженка в чорній сукні зі скринькою в руках.

Леді Горбері звернулася до неї французькою:

— Мадлен, подай мені багряну марокканську валізку для косметики.

Камеристка пройшла до задньої стіни салону, де лежали скручені пледи й багаж, і повернулася з маленькою багряною валізкою.

Сесіль Горбері взяла її і відпустила камеристку.

— Це все, Мадлен. Валізку я залишу в себе.

Камеристка пішла. Леді Горбері відчинила валізку, обшита всередині оксамитом, і дістала звідти пилочку для нігтів. Потім прискіпливо подивилася в дзеркальце на кришці й легенько торкнулася обличчя — припудрила тут і там, а тоді ще й підвела помадою губи.

Джейн презирливо скривилася й відвела погляд.

Позаду двох жінок сидів коротун-іноземець, який поступився місцем леді зі «шляхетним» обличчям. Він навіщось закутався в шарф по самі вуха і, здавалося, заснув. Ніби відчувши на собі допитливий погляд Джейн, чоловічок розплющив на мить очі, але негайно їх знову склепив.

Біля коротуна сидів високий сивий чоловік із рішучим обличчям. На колінах він тримав відчинений футляр для флейти, а в руках — флейту, яку любовно протирав. «Цікаво, — подумала дівчина, — він не схожий на музиканта, радше на адвоката чи лікаря».

Позаду них сиділи двоє французів: один бородатий, а другий значно молодший — напевно, його син. Обидва жваво розмовляли, розмахуючи руками.

Пасажирів, які сиділи в тому самому ряду, що й Джейн, заступав від неї молодик у блакитному светрі — а на нього вона чомусь уперто вирішила не дивитися.

«Не можна так... так хвилюватися, ніби мені сімнадцять», — Джейн сама себе зневажала за несерйозні почуття.

А Норман Гейл, сидячи навпроти неї, думав: «Вона симпатична... Дуже симпатична. І не може мене не пам'ятати. Так засмутилася, коли ставки забрали. Я і більше віддав би, щоб побачити, як вона радіє виграшу. Хитро я тоді придумав... Вона дуже симпатична, коли усміхається — такі здорові ясна, біленькі зубки... Чорт забирай, я втрачаю голову. Заспокойся, хлопче...»

І Гейл повернувся до стюарда, який схилився над ним із меню в руках:

— Мені, будь ласка, холодець із язика.

Графиня Горберзька думала: «Боже, і що ж мені робити? Усе котиться під три чорти — прямісінько під три чорти. Із цієї ситуації бачу один-єдиний вихід. Тільки б нерви не підвели. Невже я зможу це зробити? І як викручусь? Мої нерви просто ні до чорта. А все через кокс. І для чого було вживати? На моє обличчя дивитися гидко. А ще ця лисиця Венеція Керр, сидить тут і все паскудить. Завжди дивилася на мене так презирливо, ніби розчавити готова. Хотіла заграбастати собі Стівена. Але ж не вдалося! Ця її довгобрана пика діє мені на нерви. Точнісінько як у коняки. Ненавиджу цих спадкових аристократок. Господи, що ж робити? Треба вирішувати. Ця стара сучка таки зробить те, чим погрожувала...»

Графиня покопалася у валізці з косметикою і видобула звідти портсигар. Поки встромляла цигарку в довгий мундштук, руки її злегка тремтіли.

Її світлість Венеція Керр думала: «Дешева хвойда, от вона хто. На вигляд як лялька, а всередині — хвойда. Бідний Стівен... Якби ж йому лишень вдалося її спекатися...»

І теж полізла в сумочку по цигарку. Прикурила від сірника Сесіль Горбері.

Стюард сказав:

— Перепрошую, леді, тут не можна курити.

Сесіль Горбері вигукнула:

— Чорт!

Мсьє Еркюль Пуаро думав: «Вона симпатична, та дівчинка під стіною. Вольове підборіддя. Через що вона так хвилюється? Чому так уперто не дивиться на вродливого молодика навпроти? Вона точно думає про нього, а він — про неї... — Літак труснуло. — *Mon estomac*⁵», — подумав Еркюль Пуаро і міцно заплющив очі.

Доктор Браянт, який сидів поруч, нервово протираючи флейту, думав: «Не можу. Не можу вирішити. Це поворотний момент у моїй кар'єрі...»

Схвильовано і ніжно він дістав свою флейту з футляра... Музика... У ній — прихисток від усіх тривог. Напівусміхаючись, він підніс флейту до вуст, а тоді знову поклав. Вусатий чоловічок поруч із ним

міцно заснув. Коли літак трохи труснуло, той аж позеленів, бідний. Докторові Браянту, на щастя, не ставало зле ні на морі, ні в небі, ані в потягах.

Мсьє Дюпон *père*⁶ схвильовано повернувся на кріслі й закричав до мсьє Дюпона *fils*⁷:

— Ні краплі не сумніваюся. Вони всі помиляються — і німці, й американці, й англійці! Усі неправильно датують доісторичну кераміку. От хоча б самаррські глечики...

Жан Дюпон, високий і нібито млявий блондин, заперечив:

— Але ж треба враховувати дані з різних джерел. Є ж Тель-Халаф, Сак'є-Гьоз...

Вони говорили, не вмовкаючи.

Арман Дюпон відкинув кришку пошарпаного дипломата.

— От поглянь на ці курдські мундштуки, виготовлені сучасними майстрами. Візерунки на них майже такі самі, як на кераміці п'ятого тисячоліття до нашої ери.

Захоплено змахнувши рукою, він мало не вибив із рук стюарда тарілку, яку той саме збирався поставити перед мсьє Дюпоном.

Містер Кленсі, автор детективних книжок, встав із крісла позаду Нормана Гейла і підійшов до задньої стіни салону. Витяг із кишені свого плаща карту залізничних шляхів Європи і повернувся до роботи: придумувати складне алібі для свого героя.

Містер Райдер, сидючи на кріслі позаду нього, думав: «Треба тримати ціну, але це буде нелегко. Не знаю, де знайти гроші для виплати наступних дивідендів... А якщо затримати виплату, нам кінець... От чорт!»

Норман Гейл підвівся і пішов у туалет. Щойно він зник за дверима, Джейн витягла дзеркальце і прискіпливо глянула на своє відображення. Трошки припудрилася і торкнулася помадою губ.

Стюард поставив перед нею каву.

Джейн подивилась у вікно. Під ними блищала синя вода Ла-Маншу.

Над вухом містера Кленсі загула оса — він саме висаджував свого героя із потяга о 19 : 55 у Царіброді, тож неуважно від неї відмахнувся. Оса полетіла досліджувати каву в чашках Дюпонів.

Жан Дюпон обережно від неї відхилився.

У салоні запанував спокій. Розмови стихли, думки точилися далі.

У самому кінці ряду, на кріслі № 2, мадам Жизель схилила голову. Можна було подумати, що вона спить. Але вона не спала. Не говорила і не думала.

Мадам Жизель була мертва...

[1](#) Азартна гра в карти. — Тут і далі прим. пер., якщо не зазначено інше.

[2](#) Irish Sweep — лотерея, запроваджена в Ірландії 1930 року на підтримку державних лікарень.

[3](#) Ставок більше немає (фр.).

[4](#) Номер п'ять, червоний, непарний, малий (фр.).

[5](#) Мій шлунок (фр.).

[6](#) Батько (фр.).

[7](#) Сина (фр.).

Розділ другий. Моторошна знахідка

Старший стюард Генрі Мітчелл переходив від столика до столика й подавав пасажирам рахунки. За півгодини літак приземлиться у Кройдоні. Стюард забирав банкноти, складав срібні прибори, кланявся і дякував. Біля столика, за яким сиділо двоє французів, йому довелося затриматися на кілька хвилин: вони так розмахували руками, щось жваво обговорюючи, що заледве помічали його. «Та однак чайових від них не діждешся», — похмуро подумав стюард. Двоє пасажирів спали: невеличкий чоловік із пишними вусами і старша пані на останньому кріслі. От вона якраз чайові давала щедрі — Мітчелл пам'ятав, що пані літала з Англії у Францію й назад уже кілька разів. Тож не поспішав її будити.

Вусатий чоловічок прокинувся і заплатив за мінеральну воду й галетне печиво — це все, що він спромігся з'їсти.

Старшу пані стюард не чіпав якомога довше. Аж за п'ять хвилин до посадки у Кройдоні він підійшов до її крісла й поштиво схилювався.

— Перепрошую, мадам, ваш рахунок.

Він легенько торкнувся її плеча. Жінка не прокинулася. Стюард натиснув на плече сильніше і спробував потрусити, але її тіло раптом завалилося вперед. Мітчелл нахилився над пасажиркою — а тоді випростався з побілілим лицем.

***

Альберт Девіс, другий стюард, вигукнув:

— Га? Не може бути!

— Кажу тобі, це правда.

Білий як полотно Мітчелл аж трусився.

— Ти впевнений, Генрі?

— Щоб мені не встати. Мабуть, із нею інфаркт трапився абощо.

— Та ми ж за кілька хвилин будемо в Кройдоні.

— Може, їй щойно стало погано...

Хвилину чи дві вони не могли вирішити, що робити, але потім придумали. Мітчелл повернувся в салон і почав ходити від столика до

столика, тихенько запитуючи в пасажирів:

— Сер, перепрошую, ви, бува, не лікар?..

Норман Гейл відповів:

— Я дантист. Чимось можу допомогти?.. — Він уже почав підводитися з крісла.

— Я лікар, — озвався доктор Браянт. — Що трапилося?

— Отам далі сидить одна леді... Мені здається, вона недобре почувається.

Браянт підвівся і пішов за стюардом. Вусатий чоловічок непомітно подався за ними.

Доктор Браянт наблизився до похиленого тіла в кріслі № 2 — тіла огрядної жінки середнього віку, одягненої в усе чорне.

Огляд тривав недовго.

— Вона мертва.

Мітчелл спитав:

— Що сталося, як вважаєте? Інфаркт чи щось таке?

— Цього я не можу сказати напевно, поки не огляну тіло. Коли ви її востаннє бачили — живою, звісно?

Мітчелл хвилю подумав.

— Я приносив їй каву, і вона мала цілком нормальний вигляд.

— Коли це було?

— Хвилини сорок п'ять чи годину тому — точно не скажу. Коли я розносив рахунки, то подумав, що вона спить...

Браянт промовив:

— Вона померла не менш як півгодини тому.

Розмова в кінці салону почала привертати увагу: пасажирини один за одним повертали голови, витягали шиї і прислухалися.

— Гадаю, це міг бути інфаркт, щось таке? — з надією повторив Мітчелл.

Він твердо вирішив триматися теорії про інфаркт.

У його своячки був інфаркт, і стюард вважав, що інфаркти — це така побутова проблема, знайома практично кожному.

Але доктор Браянт не хотів робити висновки самостійно. Він тільки спантеличено хитав головою.

Раптом за лікаревою спиною зазвучав голос — голос закутаного чоловічка з пишними вусами.

— Погляньте, прошу, он там у неї на шиї якась цятка.

Він говорив дуже поштиво, звертаючись до вищого за себе авторитета.

— Справді, — відказав доктор Браянт.

Голова жінки колихалася над бильцем крісла. Збоку на шиї виднілася маленька цятка як від уколу.

— Даруйте... — підійшли батько і син Дюпони. Кілька останніх хвилин вони дуже уважно прислухалися. — Ви кажете, ця леді померла, а на шиї в неї є цятка?

Говорив молодший Дюпон, Жан.

— Дозвольте висловити припущення? Тут літала оса. Я її прибав. — І чоловік показав тільки комаху на своєму кавному блюдці. — Може, бідна жінка померла від укусу осу? Я чув, таке трапляється.

— Є така ймовірність, — погодився Браянт. — Я чув про схожі випадки. Так, це може бути причиною смерті, особливо якщо в бідолахи було слабке серце...

— Я можу ще щось зробити? — запитав стюард. — За хвилину ми приземлимося в Кройдоні.

— Що ж, — мовив лікар, відступаючи. — Тут уже нічого не зробиш. Лише, гм, тіла не чіпайте, стюарде.

— Так, докторе, зрозумів.

Доктор Браянт розвернувся, щоб піти на своє місце, і здивовано побачив, що дорогу йому заступає маленький закутаний іноземець.

— Шановний пане, — проказав лікар, — нам варто повернутися на свої місця. Ми вже майже у Кройдоні.

— Так-так, сер, — сказав стюард і додав уже голосніше: — Прощу всіх зайняти свої місця.

— *Pardon*⁸, — сказав чоловічок, — але є дещо...

— Дещо?

— *Mais oui*⁹, дещо, чого ніхто не помітив.

На підтвердження своїх слів він вказав носакон елегантного шкіряного черевика на маленький предмет. Стюард і доктор Браянт опустили погляди туди, куди показував чоловічок: на підлозі блищало щось жовто-чорне, напівзаховане під довгою чорною спідницею.

— Іще одна оса? — здивувався лікар.

Еркюль Пуаро став на коліна, витяг із кишені маленькі щипці та обережно захопив ними предмет, а тоді випростався.

— Так, — сказав він, — це схоже на осу, але не оса!

Він повернув предмет так, щоб лікар і стюард добре його роздивилися. То був мініатюрний клубочок розвихрених шовкових ниток, оранжевих і чорних, прив'язаних до довгої незвичайної голки з прозорим кінчиком.

— Господи! Боже мій! — це вигукував коротун містер Кленсі, який встав зі свого місця і тепер розпачливо хитав головою з-за стюардового плеча. — Неймовірно, просто неймовірно, за ціле своє життя нічого дивовижнішого не бачив. Усіма святими клянуся, ніколи в це не повірив би.

— Перепрошую, сер, ви не могли б висловлюватися ясніше? — запитав стюард. — Ви впізнаєте цей предмет?

— Упізнаю? Звичайно, — гордовито й самовдоволено заявив містер Кленсі. — Цей предмет, джентльмени — голка-стріла, яку через трубочку випускають представники деяких тубільних племен... Зараз точно не скажу яких: південноамериканських чи з острова Борнео. Але це, безперечно, стріла з тих країв, вона вилітає з великою швидкістю, коли дмухнути в заряджену нею трубочку, і щось мені підказує, що на кінчику цієї стріли...

— Міститься знаменита отрута, яку вміють виготовляти індіанці Південної Америки, — закінчив Еркюль Пуаро. — *Mais enfin! Est-ce que c'est possible?*¹⁰

— Дуже дивно, згоден із вами, — вигукнув містер Кленсі, досі не в змозі погамувати захват. — Я ж кажу, надзвичайно дивно. Я сам — письменник, автор детективних романів. Але побачити таке на власні очі...

Далі описати свої почуття словами письменник не зміг.

Цієї миті аероплан нахилився, і всі, хто були на ногах, мушили за щось хапатися, щоб не впасти. Літак заходив на останнє коло перед посадкою на кройдонському аеродромі.

⁸ Перепрошую (фр.).

⁹ Саме так (фр.).

¹⁰ Та годі! Невже це можливо? (фр.)

Розділ третій. Кройдон

Стюард і лікар більше не розпоряджалися, що кому робити. Роль керівника взяв на себе екстравагантний чоловічок, закутаний у шарф. Він говорив так упевнено й авторитетно, що нікому й на думку не спадало його не послухатися.

Пуаро щось зашепотів на вухо Мітчеллові, той кивнув і, проштовхнувшись між пасажирами, рішуче став на дверях, які вели в носову частину літака.

Літак уже котився по землі, а коли нарешті зупинився, Мітчелл сказав дуже голосно:

— Леді та джентльмени, прошу вас залишатися на своїх місцях, поки сюди не прибудуть представники влади. Сподіваюся, нам не доведеться довго чекати.

Усі пасажири з розумінням поставилися до цього прохання, і тільки один голос різко запротестував:

— Що за вигадки? — це була розлючена леді Горбері. — Та ви знаєте, хто я така? Негайно випустіть мене звідси!

— Перепрошую, міледі. Прохання стосується всіх.

— Але ж це абсурд, цілковитий абсурд! — Сесіль сердито тупнула. — Я поскаржуся на вас авіакомпанії. Це просто на голову не налазить — змушувати нас сидіти тут поряд із мертвим тілом!

— Згодна з вами, — вишукано розтягуючи слова, мовила Венеція Керр, — це так прикро. Але, боюся, нам доведеться змиритися. — Вона демонстративно сіла й витягла портсигар. — Тепер можна курити, стюарде?

— Навряд чи тепер це комусь зашкодить, міс, — стомлено відказав Мітчелл.

Через плече він визирнув у прохід. Девіс вивів пасажирів із носового відділення через евакуаційний вихід і побіг шукати поліцію.

Чекати довелося недовго, але пасажирам здалося, що минуло не менше ніж півгодини, поки по аеродрому нарешті закрокував широкоплечий чоловік у цивільному. За ним ішов поліцейський у формі. Мітчелл відчинив перед ними двері, й чоловіки поспішили зайти в літак.

— Доповідайте, що тут сталося, — зажадав той, що був у цивільному.

Він вислухав Мітчелла і доктора Браянта, а тоді швидко оглянув похилене тіло мертвої жінки.

Віддав наказ констеблеві й звернувся до пасажирів:

— Прошу, леді та джентльмени, пройдіть за мною.

Чоловік вивів усіх із літака, провів по аеродрому, але не до тих залів, де зазвичай відбувається митний контроль; натомість завів у невеличкий закритий кабінет.

— Я не затримаю вас на довше, ніж це буде необхідно, леді та джентльмени.

— Послухайте, інспекторе, — сказав містер Джеймс Райдер, — у мене в Лондоні важлива робоча зустріч.

— Співчуваю, сер.

— Я леді Горбері. І вважаю абсолютно неприпустимим, щоб мене ось так затримували!

— Мені щиро шкода, леді Горбері, але розумієте, справа дуже серйозна. Гадаю, ідеться про вбивство.

— Отрута для стріл, виготовлена південноамериканськими індіанцями, — щасливо пробурмотів містер Кленсі, й обличчя його осяяла радісна усмішка.

Інспектор підозріливо глянув на нього.

Археолог-француз схвильовано заговорив до нього французькою, інспектор відповів йому тією ж мовою, ретельно добираючи слова.

Венеція Керр сказала:

— Це все дуже нудно й неприємно, але розумію, що вам, інспекторе, доводиться робити свою роботу.

— Дякую, мадам, — уклонився той.

І заговорив знову:

— Коли ваша ласка, леді та джентльмени, побудьте тут, а я хочу поговорити з доктором... доктором...

— Мене звуть Браянт.

— Дякую. Прошу, пройдіть за мною, докторе.

— Дозвольте мені долучитися до розмови?

Це озвався чоловічок із пишними вусами.

Інспектор повернувся до нього, збираючись різко заперечити, аж тут його обличчя раптом перемінилося.

— Перепрошую, мсьє Пуаро. Ви так закуталися, що я вас не впізнав. Авжеж, приєднуйтеся до нас.

Він прочинив двері, і Пуаро з Браянтом вийшли під прицілом підозрливих поглядів решти пасажирів.

— Чого це йому дозволили вийти, а нас залишили тут? — запротестувала Сесіль Горбері.

Венеція Керр покірно опустилася на лаву.

— Мабуть, він якийсь поліцейський із Франції або митник.

Жінка запалила цигарку.

Норман Гейл несміливо озвався до Джейн:

— Здається, ми зустрічалися з вами у... Ле-Піне.

— Я справді була в Ле-Піне.

Норман Гейл додав:

— Дуже гарна місцина. Люблю хвойні ліси.

Дівчина відповіла:

— Так, там завжди приємно пахне.

А тоді вони обоє замовкли і кілька хвилин не знали, що одне одному сказати.

Зрештою Гейл спромігся:

— Я... е... в літаку одразу вас упізнав.

— Справді? — Джейн дуже здивувалася.

— Гадаєте, ту жінку вбили?

— Мабуть, так. Це так цікаво, але й страшно, — Джейн ледь помітно здригнулася, і Гейл теж ледь помітно присунувся ближче, щоб захистити її.

Дюпони розмовляли про щось французькою. Містер Райдер вів у записнику якісь підрахунки й час від часу поглядав на годинник. Сесіль Горбері сиділа, нетерпляче постукуючи каблуком по підлозі. Коли запалювала цигарку, руки її тремтіли.

Біля дверей стояв, спершись на стіну, кремезний і незворушний поліцейський у синій формі.

А в сусідньому кабінеті інспектор Джепп розпитував доктора Браянта й Еркюля Пуаро.

— У вас талант з'являтися в найнесподіваніших місцях, мсьє Пуаро.

— Хіба кройдонський аеродром не поза межами вашої дільниці, друже? — запитав той.

— О, я саме полюю на одного крупного контрабандиста. Вам пощастило, що я опинився тут. Це найдивовижніша справа, з якою мені останнім часом доводилося працювати. Що ж, почнімо.

Передусім, докторе, прошу, назвіть мені своє повне ім'я й адресу.

— Роджер Джеймс Браянт. Фахівець із захворювань вуха і горла. Моя адреса — Гарлі-стріт, 329.

Флегматичний констебль, який сидів за столом, записав цю інформацію.

— Наш лікар, звичайно, огляне тіло, але ми хотіли б, щоб ви були присутні під час огляду, — сказав Джепп.

— Гаразд, гаразд.

— Коли, на вашу думку, настала смерть?

— На момент, коли я оглянув її — за кілька хвилин до прибуття у Кройдон — жінка була мертва не менш як півгодини. Точніше сказати не можу, але стюард стверджує, що розмовляв із нею за годину до того.

— Гаразд, це звужує часовий проміжок, важливий для слідства. Думаю, ви не здивуєтеся, якщо я запитаю вас, чи не помітили ви чогось підозрілого?

Лікар похитав головою.

— Щодо мене, то я спав, — із жалем у голосі втрутився Пуаро. — Я так само погано переносю польоти, як і морські поїздки. Завжди тепло закутуюся й намагаюся заснути.

— Що, на вашу думку, могло спричинити смерть, докторе?

— Зараз мені не хотілося б говорити нічого напевне. Тут потрібен ретельний огляд і розтин.

Джепп із розумінням кивнув.

— Гаразд, докторе, не будемо більше вас затримувати. Боюся, вам доведеться... гм... пройти через кілька формальностей. Як і всім пасажиром. Тут ми не можемо робити винятків.

Доктор Браянт посміхнувся.

— Авжеж, переконайтеся самі, що я не маю при собі ніяких... духових трубок з отруйними стрілами або іншої смертельної зброї, — похмуро кинув він.

— Роджерс у цьому нам допоможе, — Джепп кивнув своєму підлеглому. — До речі, докторе, маєте якісь здогади, яка речовина

могла бути на ось цій штуці? — він показав на тонку голку, яка лежала перед ним у коробочці на столі.

Браянт похитав головою.

— Важко сказати, треба робити аналіз. Гадаю, тубільні племена зазвичай використовують отруту кураре.

— Вона могла б убити людину?

— Це дуже сильна отрута швидкої дії.

— Але її не так легко добути, хіба ні?

— Нефахівцям справді важко.

— О, значить, вас доведеться обшукати особливо ретельно, — сказав Джепп і сам засміявся зі свого жарту. — Роджерсе!

Констебль вивів лікаря з кабінету.

Інспектор відкинувся у кріслі й подивився на Пуаро.

— Чудна це справа, але якось не віриться, що це правда. Я про видмухування отруйних стріл із трубок просто в літаку — надто дико звучить.

— Дуже проникливе зауваження, друже, — відказав бельгієць.

Кінець безкоштовного уривку. Щоби читати далі, придбайте, будь ласка, повну версію книги.

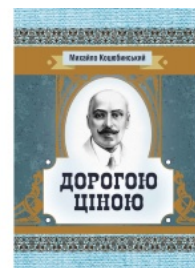
Рекомендована література

Собаче серце

Старий і море

Дорогою ціною

Становлення ОУН

Перейти до категорії
Детективи

ridmi
ТВІЙ УЛЮБЛЕНИЙ КНИЖКОВИЙ

КУПИТИ